

РЕЙ БРЕДЪРИ СМЪРТТА И ДЕВОЙКАТА

Превод от английски: Лидия Цекова-Маринова, 1985

chitanka.info

Далеч сред полята, отвъд горите, отвъд самия край на света дори, живееше Старата Мам и тя бе живяла там цели деветдесет години, със здраво залостена врата, не отваряше на никого, даже да бе вятърът или дъждът, или пък врабче да похлопа, или малко момченце да потропа с пълно ведро раци. Ако почукате тихичко по кепенците, тя извикваше отвътре:

— Върви си, Смърт!

— Не съм Смъртта! — бихте могли да кажете вие.

Но тя ще извика в отговор:

— Смърт, познавам те, ти идваш днес в образа на момиче. Но аз различавам старите ти кокали зад това луничаво личице!

Или пък някой друг би могъл да почука.

— Виждам те, Смърт! — ще извика Старата Мам. — В образа на точилар! Но ключът е три пъти превъртян и двойно резе е спуснато. Над цепнатините има мухоловка, ключалките са запушени, прах е задръстил комина, паяжини висят по капациите и електричеството е прекъснато, така че не можеш да се пъкнеш тук отникъде! Няма и телефони, за да ме призовеш към отредената ми съдба в три часа в някоя тъмна утрин. А ушите си съм натъккала с памук, така че не мога да чуя отговора на това, което ти казвам сега. Затуй, Смърт, махай се!

Така е било, откакто се помнеше градът. Хората в този свят отвъд горите говореха за нея, а понякога момчета, които се съмняваха в достоверността на разказа, хвърляха чукани по керемидите само за да чуят как Старата Мам нарежда:

— Върви си по пътя, сбогом, ти цялата в черно с тъй бяло, бяло лице!

Хората говореха, че при тази тактика Старата Мам щеше да живее вечно. В края на краищата, Смъртта не можеше да се вмъкне вътре, нали? Всички отколешни микроби в нейния дом сигурно отдавна са се признали за победени и да са заспали. Всичките нови микроби, които прехвъркват над земята с нови имена всяка седмица или на десет дни, ако се вярва на вестниците, не можеха да проникнат вътре през букетите от мъх, седефчета, тютюн и рицинов плод пред всяка врата.

— Ще надживее всички ни — казваха в града, разположен край железопътната линия, далеч от нейния дом.

— Ще надживея всички — казваше Старата Мам и си редеше в тъмното пасианси с карти за слепи.

И така си беше.

Години минаваха, без нито един посетител, бил той момче, момиче, скитник или пътник да почука на вратата ѝ. Два пъти в годината служител в магазина от света отвъд, самият той на седемдесет, оставяше пакети, които може би съдържаха просо за птици, може би бисквитки, но със сигурност бяха запечатани в стоманени кутии с жълти лъвове и червени демони, изрисувани с цветно мастило върху ярките опаковки, и се отдалечаваше по развълнуваното море от паянтови дъски на предната веранда. Храната можеше да си остане там цяла седмица, напичана от слънцето, охлаждадена от луната — необходимото за дезинфекция време. И после, някоя сутрин, тя изчезваше.

Съдбата изчакваше Старата Мам. Тя си живееше добре със затворени очи и склучени ръце, а косъмчетата в ушите ѝ потрепваха, слушваше се и винаги бе нащрек.

Така че тя не бе учудена, когато на седмия ден от август в нейната деветдесет и първа година някакъв млад мъж с обгоряло от слънцето лице мина през гората и застана пред къщата ѝ.

Той носеше костюм, бял като снега, който се плъзга с тихо шумолене на бели ленени покривки от покрива зиме, за да полегне на преспи върху заспалата земя. Той нямаше кола; бе изминал дълъг път, но изглеждаше свеж и чист. Не носеше бастун, на който да се обляга, и не носеше шапка, за да се предпазва от палеция зной на слънцето. Не беше потен. Но най-главното бе, че носеше със себе си само една неща — бутилка от осем унции с яркозелена течност в нея. Впил поглед надълбоко в този зелен цвят, той почувствува, че се намира пред дома на Старата Мам, и вдигна очи.

Не докосна вратата ѝ. Обиколи бавно къщата и я остави така да усети присъствието му.

После рентгеновите му очи я накараха да почувствува настойчивия му поглед.

— О! — извика Старата Мам с остатък от твърда бисквита в устата си, като се отърси от унеса. — Това си ти! Зная в чий образ се явяваш този път!

— В чий?

— На млад мъж, с лице като порозовял пъпеш през лятото. Но нямаш сянка! Защо е така? Защо?

— Хората се боят от сенките. Затова оставих моята там, отвъд гората.

— Така и виждам, без да поглеждам.

— О — възкликна младият човек възхитен. — Вие владеете Силата.

— Велика Сила, която да държи теб *навън*, а мен *вътре*.

Устните на младия човек едва се размърдаха.

— Не бих си направил дори труда да се меря с теб.

Но тя чу.

— Ще загубиш, ще загубиш!

— А аз обичам да печеля. И затова... само ще оставя тази бутилка на площадката отпред.

Пред стените на къщата той долови учестените удари на сърцето й.

— Почакай! Какво има в нея? Щом ще става моя собственост, имам право да знам!

— Добре — каза младият мъж.

— Кажи!

— В тази бутилка — обясни той, — е първата нощ и първият ден, когато ти стана на осемнадесет години.

— Какво, какво, какво!

— Ти чу.

— Нощта, когато станах на осемнадесет... денят?

— Точно така.

— В една бутилка?

Той я вдигна високо — тя бе като изваяна, с формите на млада жена. Тя попи светлината на света и го заля с топлина и зелен пламък като въглените, които пламтят в очите на тигъра. Изглеждаше ту спокойна, ту внезапно се размърдваше и бушуваше в ръцете му.

— Не вярвам! — извика Старата Мам.

— Ще я оставя и ще си отида — каза младият мъж. — Когато си отида, опитай една чаена лъжичка от зелените мисли в тази бутилка. Тогава ще разбереш.

— Отрова е!

— Не.

— Ще се закълнеш ли в родната си майка?

— Нямам майка.

— В какво се кълнеш?

— В себе си.

— Тя ще ме убие, ето какво искаш ти!

— Ще те възкреси от света на мъртвите.

— Не съм мъртва!

Младият мъж се усмихна, с лице обърнато към къщата.

— Не си ли? — каза той.

— Почакай! Нека сама си задам този въпрос: Мъртва ли си? Мъртва? Или *почти* през всичките тези години?

— Денят и нощта, когато стана на осемнадесет... — повтори младият мъж. — Помисли.

— Толкова отдавна е!

Нещо се размърда — сякаш мишка край прозорец, напомнящ ковчег.

— Това ще го върне пак.

Той остави слънцето да надникне в еликсира, който блестеше като изцедена мъзга от хиляди зелени летни стръкчета трева. Приличаше на горещо и застинало зелено слънце, приличаше на яростно бурно море.

— Това бе един хубав ден през една хубава година от твоя живот.

— Хубава година — измърмори тя, скрита някъде вътре.

— Изключителна година. Тогава имаше наслада в твоя живот. Една глътка и ще познаеш вкуса! Защо да не опиташ, а? А?

Той вдигна бутилката по-високо и по-напред, и тя внезапно стана телескоп, който, погледнат и от двата му края, фокусираше времето в една отдавна отминала година. Време в жълто и зелено, досущ като това пладнe, когато младият мъж предлагаше миналото в пламтящото стъкло между спокойните си пръсти. Той наклони бутилката с ярката течност и една пеперудка от нажежена до побеляване светлина запърха с крила нагоре-надолу по кепенците и удряше по тях като по клавишите на пиано, беззвучно. С хипнотична лекота огнените крила изпърхаха през процепите на капаците, за да се докоснат до устните ѝ, носа, очите, и се задържаха там. Окоето светкавично се отдръпна, после любопитно се възпламени отново от лъча светлина. Сега, уловил онова, което искаше да улови, младият мъж успокои отражението на

пеперудата, остана само пърхането на огнените ѝ крила, така че зеленият огън на този отдавнашен ден проникна през капациите не само в една стара къща, но и в душата на една стара жена. Той чу тихото възклицание от изненада, долови в него потиснатата наслада.

— Не, не, не можеш да ме измамиш!

Гласът ѝ бе като на човек, който се намира дълбоко под водата и се стреми да не се удави в бавния прилив.

— Връщаш се облечен в тази плът, ти! Надяваш тази маска, която не виждам достатъчно добре! Говориш с този глас, който си спомням от някоя отминала година. Чий глас? Не ме интересува! Моята плоча^[1] тук, в скута ми, предрича кой в действителност си ти и какво продаваш!

— Продавам само тези двадесет и четири часа от твоята младост.

— Продаваш друго!

— Не, не, продавам това, което съм.

— Ако изляза навън, ще ме сграбчиш и ще ме заровиш на шест стъпки дълбочина. Мамила съм те, отсрочвала съм години наред. Сега ти виеш отново тук с нови планове, никой от които няма да ти свърши работа!

— Ако излезеш навън от вратата, бих целунал само ръката ти, млада госпожице.

— Не ме наричай това, което не съм!

— Наричам те това, което би могла да бъдеш само след час.

— Само след час... — прошепна тя на себе си.

— Откога не си се разхождала с някого из тази гора?

— Отново война или пък примирие някакво — промълви тя. — Не виждам добре. Течността се е размътила.

— Млада госпожице — каза той, — чудесен летен ден е. Златни пчелици тъкат гоблени ту в една, ту в друга шарка в зелената църковна алея от дървета тук. В един кух дъб е потекъл мед като огнена река. Захвърляш обувките, нагазваш сред дива мента и потъваш дълбоко. Полски цветя като рояци жълти пеперуди обсипват долината. Въздухът под тези дървета, който поемаш с отворена уста, е като прохладна и бистра вода от дълбок кладенец. Летен ден... млада, така млада, както винаги.

— Но аз съм стара, стара, както винаги.

— Не, ако ме послушаш. Ето моето превъзходно предложение, спогодба, продажба, сделка между теб, мен и августовското време.

— Каква сделка, какво получавам аз срещу това, което влагам?

— Двадесет и четири дълги, прекрасни летни часа, от този миг нататък. Когато се натичаме на воля из гората, наберем ягоди, и хапнем от меда, ще отидем в града, ще купим най-красивата, тънка като паяжина бяла лятна рокля и ще те кача на влака.

— На влака!

— Влакът за града, на един час път оттук, където ще вечеряме и танцуваме цяла нощ. Ще ти купя два чифта обувки, ще имаш нужда от тях, единият няма да ти стигне.

— Костите ми... не мога да се движа.

— По-скоро ще тичаш, вместо да вървиш, и ще танцуваш, вместо да тичаш. Ще гледаме как звездите се завъртат по небето и отстъпват място на огненото слънце. Ще оставим следи по брега на езерото призори. Ще си направим най-солидната закуска в историята на човечеството и ще лежим на пясъка като две пиленца, които се греят по пладне. После, привечер, с петфунтова кутия бонбони в скута си, ще се смеем във влака по обратния път, засипани от конфетите на перфорираните от кондуктора билети — сини, зелени, оранжеви, сякаш сме на сватбеното си тържество и ще минем през града, без да виждаме никого, нито един човек и ще се върнем обратно през сладкото ухание на потъващата в здрач гора в твоята къща...

Мълчание.

— Вече е свършило — измърмори гласът ѝ. — А не е започнало.

После:

— Защо правиш това? Какво означава то за теб?

Младият мъж се усмихна нежно.

— Ей, момиче, искам да спя с тебе.

Тя остана с отворена уста.

— Не съм спала с никого през живота си!

— Ти си... девица?

— И се гордея с това!

Младият мъж въздъхна, поклати глава.

— Значи е истина... ти си... ти наистина си девица.

Той не чу нищо откъм къщата и затова се ослуша. Тихичко, като че ли някакво потайно кранче някъде бе отвъртяно с усилие и капчица

по капчица една остаряла система е задействала за пръв път от половин век насам, старата жена започна да плаче.

— Мам, защо плачеш?

— Не зная — проплака тя.

Накрая риданията и заглъхнаха и той я чу да се полюшва в стола си ритмично като в люлка, за да се успокои.

— Мам — прошепна той.

— Не ме наричай така!

— Добре — каза той. — Кларинда.

— Откъде знаеш името ми? Никой не го знае!

— Кларинда, защо се скри в тази къща толкова отдавна?

— Не си спомням... Да, спомням се. Боях се.

— Боеше се?

— Странно. През половината от живота си се боях от живота. През останалата половина се боях от смъртта. Винаги от нещо съм се бояла. Ей, ти! Кажи ми истината, хайде! Когато свършат моите двадесет и четири часа, след като сме се разхождали край езерото и сме взели влака обратно, когато минем през гората и стигнем до дома ми, ти искаш...

Той замълча и я накара сама да го произнесе.

— ... да *спиш* с мен? — прошепна тя.

— Цели десет милиона години — каза той.

— О! — чу се сподавеният ѝ глас. — Това е много време.

Той кимна.

— Много време — повтори тя. — Каква сделка е това, млади човече? Ти ми даваш двадесет и четири часа от моите осемнадесет години, а аз ти давам десет милиона години от моето скъпоценно време?

— Не забравяй, то също е и мое — каза той. — Аз никога няма да си отида.

— Ще лежиш до мен?

— Да.

— О, млади човече, млади човече. Този глас. Толкова ми е познат.

— Погледни.

Той видя как ключалката на вратата се отпуши и окото ѝ надникна навън към него. Той се усмихна към слънчогледите в полето

и онзи огнения на небето.

— Сляпа съм, полусляпа — извика тя. — Но не е ли това Уили Уинчестър, там отвън?

Той не каза нищо.

— Но, Уили, ти изглеждаш само на двадесет и една, нито с ден остарял, както тогава, преди седемдесет години!

Той постави бутилката пред вратата и се отдалечи, за да застане в избуялата трева.

— Можеш ли...

Тя заекна.

— Можеш ли да направиш така, че да изглеждам като теб?

Той кимна.

— О, Уили, Уили, наистина ли си ти?

Тя почака, загледана в летния ден натам, където стоеше той, спокоен, щастлив и млад, а слънцето проблясваше в косата му, играеше по бузите му.

Измина минута.

— Е? — попита той.

— Почакай! — извика тя. — Нека си помисля.

И той почувствува как там, в къщата, тя остави спомените да нахлуят в мозъка ѝ, както се изтича пясъкът в пясъчния часовник и се натрупва накрая само в прах и пепел. Той успя да долови пустотата в тези спомени, които обгаряха мозъка ѝ, когато се разпадаха, разпадаха и правеха по-висока и още по-висока купчинката пясък. „Цялата тази пустиня, помисли си той, без нито един оазис.“

Тя потрепера при мисълта му.

— Е — повтори той.

И най-после тя отговори.

— Странно — измърмори тя. — Сега, съвсем ненадейно, двадесет и четири часа, едно денонощие, изтъргувано за десет милиарда години, звучи честно, хубаво и правилно.

— Така е, Кларинда — каза той. — О, да, така е.

Резетата изтракаха, ключалките изгърмяха, вратата се откряна. Ръката ѝ се стрелна навън, сграбчи бутилката и изчезна обратно.

Измина минута.

После, като че ли бе изтрещял изстрел, в хола се чуха забързани стъпки. Задната врата с трясък се отвори. На горния етаж прозорците

зейнаха широко разтворени, а капациите паднаха изпочупени на тревата. На долния етаж, миг по-късно — същото. Капациите изгърмяваха и ставаха на трески, когато ги блъсваше навън. Прозорците бълваха прахоляк.

Тогава, накрая, от входната врата, разтворена широко, полетя и се разби в един камък празната бутилка.

Тя се появи на верандата, бърза като птица. Слънчевата светлина я заля цялата. Тя стоеше като на сцена, появила се изведнъж, изплувала от мрака. После слезе по стълбите и протегна ръка, за да улови неговата.

Едно малко момче, което минаваше по пътя долу, спря, загледа се, отстъпи назад, изчезна от погледа, с все така широко отворени очи.

— Защо се вторачи в мен? — попита тя. — Хубава ли съм?

— Много хубава.

— Трябва ми огледало!

— Не, не, не ти трябва!

— Всички в града ли ще ме видят красива? Не само аз си мисля така, нали, или пък ти се преструваш?

— Ти си самата красота.

— Тогава значи съм красива, защото така се чувствавам. Ще танцуват ли всички с мен тази нощ ще се бият ли мъжете за моите танци?

— Да, всички до един.

Надолу по пътеката, сред жуженето на пчелите и шумоленето на листата, тя внезапно спря и погледна в лицето му, грейнало като лятното слънце.

— О, Уили, Уили, когато всичко свърши и се върнем тук, ще бъдеш ли мил с мен?

Той се взря дълбоко в очите ѝ и докосна с пръсти страните ѝ.

— Да — каза той нежно. — Ще бъда мил.

— Вярвам ти — каза тя. — О, Уили, вярвам ти.

И те се затичаха надолу по пътеката и изчезнаха от погледа, вдигайки прах след себе си; оставиха предната врата на къщата широко отворена, а капациите и прозорците така, че светлината на слънцето проникна с птиците, дошли да свият гнезда, да отгледат малките си, и листенцата на прелестните летни цветя полетяха като дъждец от сватбени цветчета през просторните коридори, застлаха с

пъстроцветен килим стаите и празното, но очакващо легло. А летният ветрец промени въздуха в цялата тази огромна къща, така че тя ухаеше като в онзи първи час от Сътворението, когато светът е нов и никога нищо не би могло да се промени и никой, никога няма да остарее.

Някъде в гората се стрелкаха и топуркаха с бързоходните си крачета зайчета.

Някъде далеч изсвири влак и полетя по-бързо, по-бързо, по-бързо към града.

[1] Дъска, върху която са написани букви и цифри и която се използва при спиритически сеанси. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.